

Nr 226

**av herrar Henmark och Nelander
om stöd till privat alkoholist- och narkomanvård.**

Alkohol- och narkotikabruket utgör ett av vårt samhälles allvarligaste ungdomsproblem. Trots den förda alkoholpolitiken, som åtminstone teoretiskt har till uppgift att förhindra missbruk av alkohol, och trots polismyndigheternas ansträngningar för att hindra tillgång till narkotika synes antalet alkohol- och narkotikamissbrukare öka. Särskilt i storstäderna har många ungdomar hamnat i ett beroende, som de icke kan göra sig kvitt. Begäret är ofta så tvingande, att offret hänsynslöst kan göra vad som helst bara för att få behovet tillfredsställt. Då vederbörande saknar pengar för inköp, begär han ofta brott för att skaffa inköpsmöjligheter och hamnar därmed i allmänhet hos polisen, för att så småningom överlämnas till kriminalvård. Samtliga berörda samhällsorgan nedlägger savitt kan bedömas ett utomordentligt omsorgsfullt och också kostnadskrävande arbete för att omhändertaga, rehabilitera och till samhällsgemenskapen återföra skadade individer. Trots dessa insatser synes utsikterna att nå reella resultat vara begränsade. Återfallsfrekvensen är betydande. Fran flera håll har omvittnats att rent personligt engagemang för varje individ nästan är en förutsättning för resultat. Självfallet är detta knappast genomförbart inom den institutionella kriminalvården.

Vid sidan om och i vissa fall i samarbete med de samhälleliga institutionerna verkar frivilliga föreningar och enskilda i syfte att söka upp människor, som hamnat i "träsket", vårda och om möjligt rehabilitera dem. Drivkraften till deras insats är av kristen eller ideell natur. Målsättningen är att hjälpa människor för människans egen skull. Frivilligt söker man nå de alkohol- och narkotikaskadade utan andra avsikter än att hjälpa. Man söker föra in dem i en mänsklig, värmande gemenskap, man söker ordna deras materiella problem (mat, kläder, bostad) och man söker bereda dem en skyddande, läkande miljö. I flera fall har också en religiös upplevelse lett till full befrielse från alkohol- och narkotikabegär. Ett par exempel kan belysa frågan:

Levi Pethrus stiftelse för filantropisk verksamhet har sedan 1967 på sina olika hem omhändertagit och vårdat 600 personer. Av dessa har enligt uppgift en fjärdedel helt rehabiliterats, en andra fjärdedel är på god väg, den tredje fjärdedelen har visat viss bättring medan den sista fjärdedelen icke visar prov på bättring. Stiftelsen har för sin verksamhet årligen fått stöd av allmänna medel med ca 300 000 kr. men kostnaden utgör ca 5 000 000 kr., varför bl. a. genom frivilliga gåvor insamlats ca 2 200 000 kr. Om ekonomin medgav skulle verksamheten kunna utvidgas.

Stiftelsen Ungdomskontakt redovisar årliga kontakter med omkring 700 ungdomar av vilka 200 beräknas bli helt rehabiliterade. Tyvärr måste

denna verksamhet avvecklas från den 1 januari 1972 på grund av bristande ekonomiska möjligheter.

Fru Eva Fjällby-Odner har sedan 1969 i samarbete med frivilliga medarbetare arbetat bland narkotikaskadade i Stockholm. Sedan den 1 januari 1971 har hon åtnjutit stöd av Immanuelskyrkans församling tillhörande Missionsförbundet i Stockholm. Under detta är beräknas sex personer ha rehabiliterats i samband med hennes verksamhet.

Frälsningsarméns verksamhet är alltför välkänd för att behöva nämnas. Nämnas kan emellertid att sedan många år tillbaka Frälsningsarmén haft t. ex. en uppsökande och hjälpande verksamhet på detta område i Stockholm – tidigare Vegagatan och nu inackorderingshem på Söder. Här kan unga flickor härbärgas i en större våning. Där tjänstgör tre personer.

Ovanstående utgör bara enstaka exempel. Det finns många liknande verksamheter både i Stockholm och på andra platser, kanske icke lika kända men väl effektiva.

I nuläget är det angeläget att alla goda krafter mobiliseras för att minska skadorna av alkohol- och narkotikamissbruk – detta framför allt för att rädda människor, som håller på att duka under. Även ur samhällsekonomisk synpunkt torde emellertid starka skäl kunna anföras för att bibehålla och om möjligt ytterligare vidga den verksamhet, som dessa frivilliga krafter utgör. Att vårda en alkohol- och narkotikaskadad kostar samhället betydande belopp (enligt uppgift i kriminalvårdsstyrelsens faktaskrivelse 140 kr./dag eller ca 50 000 kr. per år och vårdtagare) – att gå miste om en individs produktiva insats är en förlust för samhället. Sammanlagt tillföres därför samhället icke obetydliga belopp för varje individ som blir rehabiliterad.

Även om vi i första hand vill framhålla det rent medmänskliga ansvaret som den bärande grunden för här antytt uppsökande, vårdande och rehabiliterande arbete, måste dock även framhållas den rent ekonomiska vinst samhället gör genom varje rehabiliterad narkoman eller alkoholist. Det finns därför starka skäl att stödja dessa frivilliga krafter så att de kan fortsätta och om möjligt utvidga sitt arbete. Stödet bör enligt vårt förmenande utgå efter motiverad framställning och dess storlek bedömas från fall till fall.

Från socialhuvudtiteln utgår nu anslag för Bidrag till Länkrörelsen m. m., som i årets statsverksproposition föreslås omfatta 2 600 000 kr.

Vi vill föreslå att för motsvarande stöd till kristna och ideella organisationer för just detta arbete ett anslag å 1 000 000 kr. ställes till socialstyrelsens förfogande.

Med hänsyn till ovanstående hemställer vi

att riksdagen beslutar att 1 000 000 kronor ställes till socialstyrelsens förfogande för i motionen angivet ändamål.

Stockholm den 20 januari 1972

MARTIN HENMARK (fp)

ERIC NELANDER (fp)